

**Strateški plan
2026.-2028.**

Sadržaj

1.	UVOD.....	2
2.	O HRVATSKOJ MREŽI ZA RURALNI RAZVOJ	2
2.1.	Vizija i misija	2
2.2.	Ciljevi	2
2.3.	Područje djelovanja.....	2
2.4.	Organizacijska struktura.....	5
3.	ANALIZA STANJA	5
4.	DIONICI I PARTNERI.....	8
5.	CILJANE SKUPINE.....	9
6.	SWOT ANALIZA HMRR-a.....	9
7.	STRATEŠKE SMJERNICE I AKTIVNOSTI	10
8.	RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA	12
8.1	Mogući izvori financiranja	12
8.2	Organizacijski kapaciteti.....	12
9.	PROVEDBA I PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA.....	13
Prilog 1.	Predstavnici HMRR-a u tijelima i mrežama	15
Prilog 2.	Ugovoreni projekti i podrške	17
Prilog 3.	Financijska projekcija.....	18

1. UVOD

Proces izrade Strateškog plana HMRR-a uključivao je rasprave kroz niz radionica strateškog planiranja i Upravnog odbora na kojima se razmatralo: reviziju misije, vizije i načela mreže, organizacijske kapacitete, definiranje strateških smjernica i ciljeva mreže te radilo na izradi nacrtu dokumenta - Strateškog plana pripremljenog temeljem zaključaka i smjernica sa sastanaka.

2. O HRVATSKOJ MREŽI ZA RURALNI RAZVOJ

Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR je mreža udruga koja se zalaže za održiv razvoj ruralnih područja Hrvatske. Mreža zajedničkim djelovanjem, umrežavanjem, partnerstvom i prijenosom znanja pridonosi poboljšavanju uvjeta za cjelovit razvoj i kvalitetan život u ruralnim područjima.

2.1. Vizija i misija

Vizija

Ravnomjerno razvijena Hrvatska, u kojoj stanovnici ruralnih prostora svojim društvenim i gospodarskim djelovanjem aktivno pridonose održivom razvoju.

Misija

Hrvatska mreža za ruralni razvoj zagovaranjem interesa dionika, umrežavanjem, partnerstvom i prijenosom znanja radi na poboljšanju uvjeta za održivi razvoj i kvalitetan život u ruralnim područjima.

2.2. Ciljevi

Ciljevi HMRR-a su:

- Poticati razvoj ruralnih zajednica, osnaživati njihove sposobnosti te pridonositi razvoju participativne demokracije u ruralnom području Hrvatske
- Poticati razmjenu mišljenja, prijenos znanja i iskustava i širenje informacija bitnih za razvoj ruralnog prostora.
- Zagovarati interese lokalnih dionika s ruralnog prostora u procesima izrade, donošenja i provedbe politika i propisa
- Zajedničkim djelovanjem i suradnjom s organizacijama iz različitih sektora i s različitih razina pridonositi održivom razvoju ruralnog područja u Hrvatskoj i u Europi

2.3. Područje djelovanja

U počecima provedbe pristupa LEADER u Hrvatskoj, HMRR je pratio i sudjelovao u procesima animacije stanovništva na osnivanje LAG-ova i njihovo službeno formiranje, moderirao izrade lokalnih razvojnih strategija, izvještavao o pomacima u osnivanju lokalnih partnerstava i sl.

HMRR redovito provodi konzultacije s članovima i drugim zainteresiranim dionicima u vezi s javnim politikama ruralnog razvoja te ih objavljuje, izlaže na sastancima i dostavlja Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Aktivno sudjelovanje na sastancima, stručnim skupovima i studijskim putovanjima korišteno je kao prilika za informiranje o Mreži, o dostignutoj razini provedbe LEADER-a i Programa ruralnog razvoja u Hrvatskoj te za zagovaranje međunarodne suradnje na projektima ruralnog razvoja.

Informiranje o aktivnostima u ruralnom razvoju vršimo putem mrežne i Facebook stranice.

HMRR surađuje s ministarstvima, agencijama, fakultetima, organizacijama civilnoga društva, jedinicama lokalne samouprave, pojedincima kako bi se glas ruralne Hrvatske čuo i kao bi poboljšali život u ruralnim zajednicama.

HMRR aktivno sudjeluje u radu mreža, koje su stalni izvori informacija i saznanja o novim usmjerenjima europske politike ruralnog razvoja, komentarima tih usmjerenja te o mogućnostima međunarodne suradnje i partnerstva. HMRR je član europske mreže PREPARE - Partnerstvo za ruralni razvoj od 2010., europske mreže ELARD - Europske udruge LEADER za ruralni razvoj od 2011. te BRDN - Balkanske mreže za ruralni razvoj od 2014. godine.

Član je i Nacionalne mreže ZPP-a od 2012., koja djeluje pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Izdvojena postignuća

Hrvatski ruralni parlament

Hrvatski ruralni parlamenti održani su na poticaj i u organizaciji HMRR-a, a predstavljaju višednevna događanja koja uključuju aktivno sudjelovanje dionika ruralnog razvoja kroz različite participativne modele: tematske terenske radionice, rad po načelu *world cafea* / ruralnog *cafea*, okrugle stolove s donositeljima odluka, upoznavanje primjera dobre prakse te aktivni prijenos iskustava. Sudionici usvajaju Deklaraciju kojom upućuju poruke široj javnosti te donositeljima odluka na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, ističući probleme i teme važne za razvoj ruralnih područja koje je potrebno rješavati.

Osim događanja, proces Ruralnih parlamenata obuhvaća i dvogodišnje razdoblje tijekom kojeg se aktivno radi na zaključcima istaknutima kao ključnima za taj vremenski period. Ovome svojim programima i projektima doprinose članovi HMRR-a, o čemu ured prikuplja i objavljuje informacije.

Prvi Hrvatski ruralni parlament na kojemu je sudjelovalo 228 sudionika održan je u Baranji 16. - 18. travnja 2015. u organizaciji Hrvatske mreže za ruralni razvoj - HMRR u suradnji s Udrugom za kreativni razvoj Slap iz Osijeka, Gradom Beli Manastir i LAG-om Baranja te u domaćinstvu Osječko-baranjske županije, pod pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora. Tema je bila "Kako zadržati mlade na ruralnom prostoru?", a označio je početak procesa jačanja i povezivanja lokalnih ruralnih zajednica u zajedničkom promišljanju i traženju odgovora na izazove razvoja ruralnih prostora Hrvatske. Namjera organizatora bila je ukazati na važnost ruralnog područja za cjelovit i održiv razvoj na čitavom teritoriju Hrvatske.

Drugi Hrvatski ruralni parlament "Suradnjom do cjelovitog razvoja!" održan je u suradnji s LAG-om Međimurski doli i bregi, Općinom Sveti Martin na Muri i Lifeclass termama Sveti Martin, 20. - 22. travnja 2017. u Međimurju. Sudjelovalo je preko 300 sudionika iz svih krajeva Hrvatske: LAG-ovi i druge udruge koje se bave ruralnim razvojem, stručne i znanstvene organizacije,

predstavnici ministarstava i državne uprave, jedinice lokalne samouprave, poduzetnici, poljoprivredni proizvođači, obrtnici i drugi dionici ruralnog razvoja te gosti iz inozemstva.

Treći Hrvatski ruralni parlament, održao se od 20.-23. svibnja 2019. godine u Vodicama i Tisnom, u Šibensko-kninskoj županiji s glavnom temom „Pametna sela“, odnosno sela budućnosti. Organizatori su bili Hrvatska mreža za ruralni razvoj i Ministarstvo poljoprivrede/Mreža za ruralni razvoj, a suorganizator Lokalna akcijska grupa More 249. 3. HRP je okupio preko 300 sudionika.

Četvrti Hrvatski ruralni parlament, održao se od 25. – 27. studenog 2021. godine u Šibeniku, u Šibensko-kninskoj županiji s glavnom temom „Održivi razvoj ruralnih područja Hrvatske“. Organizatori su bili Hrvatska mreža za ruralni razvoj i Ministarstvo poljoprivrede/Nacionalna ruralna mreža, a suorganizator LEADER mreža Hrvatske, Mediteranski sajam, pod pokroviteljstvom Odbora za poljoprivredu Hrvatskog sabora. Ovaj parlament je bio organizacijski izazov, budući živimo u vrijeme pandemije uzrokovane virusom Covid-19, te zbog ograničenog broja ljudi bio je organiziran na razini od 150 osoba iz cijele Hrvatske – predstavnika LAG-ova i udruga koje se bave ruralnim razvojem, stručnih i znanstvenih organizacija, predstavnika ministarstava i državnih upravnih tijela, jedinica lokalne samouprave, lokalnih i regionalnih razvojnih agencija, poduzetnika, poljoprivrednih proizvođača, obrtnika i drugih dionika ruralnog prostora.

Peti Hrvatski ruralni parlament održao se od 21. – 24. travnja 2024. godine u Umagu, Istarska županija. Organizatori su bili Hrvatska mreža za ruralni razvoj, Ministarstva poljoprivrede, Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike te suorganizatora LEADER mreža Hrvatske. **Okupljeni sudionici petog Hrvatskog ruralnog parlamenta** – iz svih dijelova Hrvatske – LAG-ovi, udruge koje se bave ruralnim razvojem, stručne i znanstvene organizacije, predstavnici ministarstava i državnih upravnih tijela, jedinice lokalne i regionalne samouprave, poduzetnici, poljoprivredni proizvođači, obrtnici i drugi dionici ruralnog razvoja, predstavnici Europske komisije i Europskog parlamenta, te dionici ruralnog razvoja izvan Republike Hrvatske, **imajući u vidu** probleme s kojima su suočena ruralna područja Hrvatske, identificirali su sljedeće ključne teme s kojima se svi zajedno moramo uloviti u koštac: demografska neravnoteža, gubitak vitalnog dijela stanovništva, a posebno odljev mladih iz ruralnih područja, neravnomjerna razvijenost i razvojno zaostajanje ruralnih područja, neiskorišteni potencijal ruralnih prostora, uključujući neobrađeno poljoprivredno zemljište i nekorištene nekretnine, prometna izolacija i nedostatak društvenih i drugih usluga i servisa, sve izraženije siromaštvo, gubljenje identiteta u različitosti ruralnih područja.

Održavanje šestog Hrvatskog ruralnog parlamenta planirano je za proljeće 2026. godine.

Analize javnih politika

HMRR je uključivao članove i druge dionike u proces konzultacija i izrade relevantnih dokumenata. Izdvajamo dva kao rijetke primjere takvih dokumenata vezanih za ruralni razvoj u Hrvatskoj:

- **Napredak politika ruralnog razvoja u Jugoistočnoj Europi: periodični osvrt**
(<https://hmrr.hr/napredak-politika-ruralnog-razvoja-u-jugoistocnoj-europi-periodicni-osvrt/>)
- *Izveštaj iz sjene "IPARD - jučer / danas / sutra"*

(<https://hmrr.hr/ipard-jucer-danas-sutra-izvjestaj-iz-sjene-o-provedbi-programa-ipard-u-hrvatskoj-2010-2012/>)

Namjera je u budućnosti pronaći sredstva za izradu sličnih analiza, a u proces uključiti relevantne stručnjake.

2.4. Organizacijska struktura

Članovi HMRR-a su registrirane organizacije civilnog društva na području Republike Hrvatske, koje su zainteresirane i djeluju na dobrobit razvoja ruralnih prostora Hrvatske na lokalnoj, regionalnoj i/ili nacionalnoj razini.

Članstvo HMRR-a broji 44 udruge, od čega 26 LAG-a. Način pristupa i izlaska iz članstva te prava, obveze i odgovornosti članova određene su Statutom.

Tijela HMRR-a su Skupština, Upravni odbor i Predsjednik. Sastav, način rada i odabira te pitanja o kojima odlučuju su definirani Statutom.

Skupština je najviše tijelo HMRR-a, a čini je po jedan predstavnik svakog člana. Radi na sjednicama koje mogu biti izborne, redovne ili izvanredne.

Upravni odbor je upravno tijelo HMRR-a koje obavlja organizacijske / stručne poslove i vodi rad HMRR-a između dvije Skupštine po programu i odlukama Skupštine. Predsjednik HMRR-a je i član i Predsjednik Upravnog odbora. Predsjednika bira Skupština između predstavnika svojih članova te ima sve zakonom propisane ovlasti osobe zadužene za zastupanje HMRR-a te druga prava i obaveze propisane Statutom.

Udruga trenutno ima dvije stalno zaposlene osobe - koordinatoricu i programsku suradnicu.

Predsjednik i svi članovi Upravnog odbora su volonteri, a također se u rad Upravnog odbora, ili HMRR-a po potrebi uključuju i drugi volonteri.

Uspostavljene su regionalne koordinacije (Istočna Hrvatska, Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja Hrvatska, Središnji i Južni Jadran) koje okupljaju članove HMRR-a s određenog geografskog područja u svrhu boljeg povezivanja, lakšeg rada na zajedničkim temama te poticanja članova na povezivanje i donošenje odluka. Također, svrha koordinacija je i da se u određenoj mjeri decentralizira rad HMRR-a i učini ga prisutnijim i aktivnijim na samom terenu te bližim svim svojim članovima. Koordinacije su otvorenog tipa, a sudjelovanje je dobrovoljno. Važno je u budućem razdoblju potaknuti njihov rad.

3. ANALIZA STANJA

Na europskoj razini

Novo programsko razdoblje 2021.-2027. donosi velika očekivanja koje ruralno stanovništvo ima od Europske unije, a značajne pripreme su već započele sredinom aktualnog razdoblja. Reforma Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) će prema najavama donijeti veću kompatibilnost među trenutno odijeljenim stupovima ZPP-a, jačanje okolišnih i klimatskih politika, bolje ciljane

potpore te oslanjanje na znanje, inovacije i tehnologiju. Najavljuje se pravednija i bolje ciljana distribucija dostupnih sredstava i jačanje socio-ekonomske strukture ruralnih područja.

Ruralne mreže koje djeluju na europskoj razini jačaju i u javnom i u civilnom sektoru, a fokus im je u osnaživanju konkurentnosti ruralnih područja, provedbi pristupa CLLD - lokalni razvoj vođen zajednicom, zelenom gospodarstvu, društvenoj uključenosti i generacijskoj obnovi ruralnih područja.

Poruke ruralnih zajednica odjekuju i na europskoj razini od 2013., kad je u Bruxellesu održan prvi Europski ruralni parlament. Otada su uspješno održana još dva, što potvrđuje kako svi dijelovi društva trebaju i mogu surađivati u rješavanju pitanja ruralnog razvoja.

Na nacionalnoj razini

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. službeno je odobren sredinom 2015. Ukupna alokacija iznosi 2.383 milijarde eura, najvećim dijelom financirano iz Europskog fonda za ruralni razvoj, a ostatak iz nacionalnog proračuna. Definira 16 mjera kojima je svrha povećanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije te unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima.

U provedbi Programa u posljednjih nekoliko godina vidljiv je angažman Ministarstva poljoprivrede kao resornog ministarstva za ruralni razvoj u RH i vezane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u izmjenjivanju i nadopunjavanju postojeće regulative kako bi se jednostavnije provodila. Prostor za poboljšanje vidimo u većem uključivanju dionika pri navedenim izmjenama, koje zna ostati samo *pro forma*, poput npr. čistih e-savjetovanja nakon kojih se bez detaljnijih obrazloženja ne uvažavaju elaborirani komentari građana i relevantnih organizacija. Odbor za praćenje provedbe i Evaluacijska radna skupina Programa primjeri su tijela, čijih je i HMRR član, u kojima članovi putem e-mail konzultacija i tijekom sastanaka mogu reagirati na relevantna aktualna pitanja.

Sa znatnim kašnjenjem je započela i aktivacija nacionalne Mreže za ruralni razvoj pri Ministarstvu poljoprivrede čiji su ciljevi, između ostalih, povećanje uključenosti dionika u provedbu i poboljšanje kvalitete provedbe Programa. HMRR je aktivno sudjelovao u donošenju Pravilnika o radu Mreže, a uspostavom Tajništva i Upravljačkog odbora, očekuju se aktivnosti provedbe Akcijskog plana Mreže u kojima će sudjelovati njeni članovi, a što se financira sredstvima Mjere 20. Programa. Značajan pomak u radu Mreže za ruralni razvoj se dogodio već 2017. kada je Mreža za ruralni razvoj dala podršku HMRR-u i lokalnim partnerima u organizaciji drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta, koji je okupio preko 300 sudionika iz različitih zemalja.

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023.-2027. - Strateškim planovima u okviru Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) podupire se prelazak na pametan, održiv, konkurentan, otporan i diversificiran poljoprivredni sektor, čime se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom. Ti planovi ujedno pridonose djelovanju u području klime, zaštiti prirodnih resursa i očuvanju/povećanju bioraznolikosti te jačanju socioekonomske strukture ruralnih područja. Njima se podupiru brojne intervencije usmjerene na posebne potrebe država članica i njihovih regija. Osmišljeni su u skladu s novim pristupom usmjerenim na rezultate i uspješnost u cilju ostvarenja konkretnih rezultata u odnosu na posebne ciljeve ZPP-a na razini EU-a, ali i doprinos

europskom zelenom planu. U planovima u okviru ZPP-a prvi se put definira strategija koja obuhvaća sve glavne instrumente koji se financiraju iz ZPP-a: izravna plaćanja, potporu za ruralni razvoj i intervencije specifične za određene tržišne sektore. Republika Hrvatska izradila je nacionalni strateški plan u okviru ZPP-a u kojem se kombiniraju financijska sredstva za potporu dohotku, mjere ruralnog razvoja i tržišne mjere. Kao država članica sudjelovala je u ostvarenju deset konkretnih ciljeva tako što su je izradi strateškog plana koristila Komisijin paket opsežnih političkih mjera, koje su prilagođene nacionalnim potrebama i kapacitetima. Europska komisija je provedbenom Odlukom od 28.10.2022. odobrila Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske (SP ZPP), u skladu s Uredbom (EU) 2021/2115 Odluka EK i prilog uz SP ZPP su objavljeni na www.ruralnirazvoj.hr Vlada RH je donijela Odluku o donošenju SP ZPP: Odluka o donošenju Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2023. – 2027. (Narodne novine br. 22/23).

Priliku za (pro)aktivnije djelovanje vidimo u mogućnosti identificiranja i okupljanja baze/skupine stručnjaka koji bi provodili istraživanja, analize politika i izrađivali razne podloge u cilju utjecanja na buduće javne politike, ujedno jačajući djelovanje HMRR-a, identificiranjem i davanjem smjernica za daljnje djelovanje HMRR-a i rad ureda. Financiranje ovakvih aktivnosti planira se kroz prijavu na relevantne natječaje za financiranje projekata - kao npr. Pozivi za podnošenje prijedloga aktivnosti u provedbi godišnjih provedbenih akcijskih planova Nacionalne mreže ZPP-a.

HMRR će i u idućem razdoblju aktivno sudjelovati u Odboru za praćenje provedbe Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. Jedna od najvažnijih tema kojom će se HMRR baviti idućih godina je digitalizacija, modernizacija, AKIS, žene u ruralnim prostorima.

Na lokalnoj razini

Hrvatske lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) okupljaju poslovni, javni i civilni sektor, a na području koje obuhvaćaju živi ukupno 2.371.614 stanovnika, što čini 56.86% stanovništva RH. 54 LAG-a su u veljači 2018. počela s decentraliziranim sustavom financiranja projekata na svom području koji doprinose provedbi lokalnih razvojnih strategija, a sve se financira iz Mjere 19. Programa ruralnog razvoja RH u razdoblju 2014.-2020.

Za uspješnu provedbu Mjere i iskorištenje dostupnih sredstava, nužna je uska suradnja između LAG-ova, ruralnih mreža i Ministarstva poljoprivrede. Usporedivši je s ranijim godinama, može se reći kako je ona na zadovoljavajućoj razini, što dokazuju i češći susreti i konzultacije, ali i osnivanje usko specijaliziranih jedinica poput Službe za provedbu LEADER-a unutar Sektora za neinvesticijske mjere ruralnog razvoja i LEADER, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

No, s obzirom na znatno kašnjenje mogućnosti otvaranja javnih natječaja LAG-ova i nužnost da se dostupna sredstva prikladno iskoriste do završetka razdoblja provedbe aktualnog Programa, donesena su određena pravila koja znatno ograničavaju slobodu koju LAG-ovi imaju pri provedbi svojih strategija. Npr. preuska vezanost natječaja LAG-ova i natječaja Programa na nacionalnoj razini te mogućnost objave javnih natječaja isključivo u određeno vrijeme, ne doprinose osnovnim načelima i dodatno usporavaju provedbu pristupa LEADER u RH.

Osim LAG-ova, na nacionalnoj i lokalnoj razini djeluju brojne udruge koje svojim programima i projektima doprinose ruralnom razvoju u sva tri stupa održivog razvoja - društvu, okolišu i ekonomiji (sve se više govori i o kulturi kao četvrtom stupu). Svaka od tema kojima se bave doprinosi održivom razvoju lokalne zajednice, a uključuju osnaživanje i izgradnju zajednice, podršku socijalno osjetljivim skupinama, osnaživanje uloge žena i mladih, očuvanje identiteta, prirodne i povijesne baštine ruralnih zajednica, poticanje energetske učinkovitosti, društvenog poduzetništva, održive poljoprivrede i brojne druge teme. HMRR želi uključiti u članstvo i veći broj takvih udruga.

4. DIONICI I PARTNERI

Ključni dionici s kojima HMRR želi surađivati i razvijati zajedničke projekte i aktivnosti su:

1. Civilni sektor

- Organizacije i mreže civilnoga društva koje se bave tematikom vezanom za ruralni razvoj na nacionalnoj i europskoj razini
- Lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) i lokalne akcijske grupe u ribarstvu (LAGUR-i)
- Udruženja poslodavaca (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca) i njihove lokalne organizacije

2. Javni sektor

- Ministarstvo poljoprivrede (kao direktan resor zadužen za ruralni razvoj)
- Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- Ostala relevantna ministarstva: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo turizma, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike te Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
- Mreža za ruralni razvoj (MRR)
- Mreže za ruralni razvoj europskih zemalja (ERDN)
- Regionalne razvojne agencije
- Regionalna/područna i lokalna samouprava
- Hrvatski sabor i relevantni saborski odbori
- Europski gospodarski i socijalni odbor
- Odbor regija
- Ostale relevantne javne ustanove i organizacije

3. Obrazovne i znanstveno-istraživačke ustanove

- Srednje škole, fakulteti
- Instituti
- Ostale obrazovne institucije (npr. pučka otvorena učilišta)

4. Poslovni sektor

- Poljoprivredna gospodarstva
- Poduzetnički inkubatori
- Zadruga i klasteri
- Centri poslovne izvrsnosti

5. Relevantni pojedinci

- Zastupnici u Europskom parlamentu
- Stručnjaci relevantni za područje ruralnog razvoja

6. Mediji

5. CILJANE SKUPINE

Ciljane skupine su: lokalna zajednica (uključujući lokalne akcijske grupe – LAG), ruralno stanovništvo, udruge i građanske inicijative, građani - opća populacija, mladi - opća populacija, osobe starije životne dobi, žene ruralnih područja, mali i srednji poduzetnici i obrtnici, poslodavci, poljoprivrednici i ribari, volonteri, akademska zajednica, lokalna i regionalna samouprava, tijela državne uprave, mediji.

6. SWOT ANALIZA HMRR-a

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznatljivost/priznatost od strane relevantnih nacionalnih dionika kao prve ruralne mreže u Hrvatskoj • Brojno članstvo i dobra pokrivenost lokalnih dionika u različitim dijelovima Hrvatske; poticanje aktivnog i ravnomjernog uključivanja svih članova u aktivnosti mreže • Članovi su uspješne, raznolike udruge s prepoznatljivim djelovanjem u različitim područjima te LAG-ovi • Iskustvo u razmjeni dobrih praksi, znanja i vještina i informacija • Iskustvo u provođenju projekata, organizaciji događanja i izdavaštvu (priručnici, izvještaji, prijevodi i sl.) • Dobra suradnja i povezanost s drugim organizacijama na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini; sudjelovanje u međunarodnim tijelima i mrežama • Sudjelovanje predstavnika u tijelima na državnoj razini koja imaju utjecaj na stvaranje javnih politika • Dobar sustav informiranja - učinkovito korištenje informacijskih kanala (HMRR Info, HMRR glasnik, internetska stranica, Facebook, e-mail) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno poznavanje resursa članova • Nedovoljno definirana uloga članova u osmišljavanju i provođenju aktivnosti mreže • Neaktivnost, nedostatak inicijative i nedostatak razmjene informacija pojedinih članova te nedovoljna iskorištenost umrežavanja • Relativno mali broj članova koji se aktivno uključuju u aktivnosti mreže • Očekivanja članova da mreža djeluje isključivo kao servis za njihove potrebe • Nedovoljna suradnja s pojedinim dionicima, posebno iz poslovnog i javnog sektora • Nedovoljni financijski i ljudski kapaciteti ureda za razvoj i obavljanje šireg opsega aktivnosti od onih osnovnih • Problem učinkovitog sustava upravljanja i nadzora u odnosu na brojno članstvo • Ne postoje akti o detaljnijem sustavu i načinu organizacije rada te postupci i standardi upravljanja aktivnostima mreže • Ne postoje akti kojima bi se jasno definirale obveze članova • Nedovoljna opća prepoznatljivost • Nedovoljna suradnja s medijima

<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen ured koji uspješno obavlja administrativno-organizacijske i provedbene poslove te je osigurano osnovno financiranje kroz provođenje projekata; transparentno upravljanje financijama • Potiče se volonterski doprinos članova u provođenju zajedničkih aktivnosti • Organizacija prikuplja i analizira relevantne informacije i koristi ih za unapređenje javnih politika i poboljšanje stanja u ruralnom prostoru 	
MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mogućnosti koje nudi Program ruralnog razvoja i uključivanje u proces planiranja sljedećeg programskog razdoblja 2. Suradnja i potpora Mreži za ruralni razvoj 3. Članstvo i suradnja s europskim mrežama 4. Dostupna sredstva iz europskih i nacionalnih natječaja 5. Aktivno djelovanje putem relevantnih odbora, povjerenstava, radnih skupina i sl. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepovoljno društveno-političko okruženje za djelovanje civilnog društva 2. Nedovoljno valoriziranje HMRR-a od strane vladinih institucija i drugih donositelja odluka koje imaju utjecaja na razvoj ruralnih prostora 3. Nezainteresiranost medija za teme ruralnog razvoja 4. Relevantna ministarstva nemaju u fokusu ruralni razvoj i provedbu pristupa LEADER/CLLD

7. STRATEŠKE SMJERNICE I AKTIVNOSTI

Strateška smjernica 1. Širenje znanja, umrežavanje, obrazovanje i prijenos znanja bitnih za ruralne zajednice

Aktivnosti:

- organiziranje i vođenje stručnih skupova, okruglih stolova, treninga, radionica, seminara i dr. vezanih uz područja djelovanja HMRR-a,
- poticanje suradnje, partnerstva i prijenosa znanja na ruralnom području; razvoj mehanizama razmjene znanja
- nastavak aktivnog sudjelovanja HMRR-a u mrežama (NM ZPP, PREPARE, ELARD, BRDN)
- prikupljanje i razmjena podataka i informacija (web, društvene mreže)
- organizacija i održavanje Hrvatskih ruralnih parlamenta (2026. i 2028. godine) te provedba Deklaracije Hrvatskog ruralnog parlamenta između dvaju parlamenata

Strateška smjernica 2. Zagovaranje interesa dionika iz ruralnih zajednica u kreiranju i provedbi javnih politika

Aktivnosti:

- aktivno uključivanje u proces provedbe programskog razdoblja EU tj. Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike RH 2023.-2027.
- provedba analiza i istraživanja o ruralnom području i praćenje stanja i potreba te identificiranje i odabir tema za zagovaranje
- sudjelovanje u izradi prijedloga javnih politika, propisa, planova, smjernica, preporuka i drugih akata s područja djelovanja HMRR-a i praćenje učinaka njihove provedbe na razvoj ruralnog područja uzimajući u obzir interese i potrebe lokalnih dionika s ruralnog područja.
- razvijanje suradnje s relevantnim državnim organizacijama (sudjelovanje u odborima, povjerenstvima, radnim skupinama i sl., sudjelovanje u radu Nacionalne mreže ZPP pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, uspostavljanje suradnje s drugim nadležnim ministarstvima)

Strateška smjernica 3. Poticanje razvoja lokalnih zajednica i sudioničke demokracije u ruralnom prostoru**Aktivnosti:**

- podupiranje provedbu pristupa LEADER / CLLD
- pružanje potpore, savjetodavne i tehničke pomoći u izradi strategija i projekata razvoja lokalnih zajednica, uključujući i izvan Hrvatske
- predlaganje programa i pokretanje projekata koje imaju svrhu zadržavanja stanovnika u ruralnom području i njihovog zapošljavanja (uključujući društveno poduzetništvo, energiju-okoliš-klimatske promjene, poljoprivredu, održivi ruralni turizam, očuvanje i unaprjeđenje kulturnog i prirodnog nasljeđa, korištenje suvremenih tehnologija).
- predlaganje mjera i programa nadležnim tijelima za jačanje i/ili poticanje: civilnog društva u ruralnom prostoru, razvoj odnosa urbanih i ruralnih područja, interkulturalnog i međusektorskog dijaloga, volonterstva, sudjelovanja građana u odlučivanju i u procesima izrade, donošenja i provedbe politika, planova i propisa.
- osvještavanje dionika ruralnog razvoja i poticanje obrazovanja za demokratsko građanstvo.

Strateška smjernica 4. Organizacijski razvoj i jačanje kapaciteta HMRR-a**Osigurati institucionalnu održivost HMRR-a:**

- Osigurati financijsku održivost HMRR-a prikupljanjem sredstava i razvijanjem projekata u svrhu prijave na nacionalne, EU i druge fondove
- Osigurati uvjete za dodatno zapošljavanje – institucionalna podrška, korištenje mjera HZZ-a, projekti

Razvoj mreže i unaprjeđenje rada

- Težiti ravnomjernoj geografskoj zastupljenosti u članstvu HMRR-a te članstvu udruga koje nisu LAG-ovi

- Pratiti i poticati sustavno dodatno usavršavanje zaposlenika i članova putem međunarodnih i domaćih edukacija, studijskih posjeta (odlazak u inozemstvo ili sudjelovanje na edukacijama u HR)
- Raditi na unaprjeđenju sustava i načina organizacije rada, postupcima i standardima upravljanja aktivnostima Mreže
- Poticati suradnju s organizacijama koje posjeduju znanja i vještine kojima HMRR ne raspolaže
- Pratiti razvoj aktivnosti inicijativa u ruralnom prostoru

8. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA

8.1 *Mogući izvori financiranja*

HMRR svake godine radi financijski plan za sljedeću godinu u kojem se planiraju izvori sredstava, partneri te grupe troškova.

Mogući izvori financiranja:

- Fondovi Europske unije
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
- Ured za udruge
- Agencija za mobilnost i programe Europske unije
- Tijela državne uprave (ministarstva, agencije, FZOEU i dr.)
- Jedinice lokalne i regionalne samouprave
- Udruga općina u RH, Udruga gradova u RH, Zajednica županija
- Nacionalna mreža ZPP-a
- Drugi domaći izvori financiranja i partnerski projekti
- Nastavak provedbe gospodarskih djelatnosti/aktivnosti koje također predstavljaju izvor financiranja HMRR-a.

8.2 *Organizacijski kapaciteti*

Organizaciju prije svega karakteriziraju otvorenost i transparentnost u svim segmentima djelovanja/procedurama, kao i spremnost za suradnju s drugim organizacijama civilnog društva, drugim mrežama, centrima za pružanje podrške organizacijama civilnog društva i sl. Kroz svoj profesionalni pristup u radu, HMRR je stekla kredibilitet među svojim korisnicima i razvila kvalitetne suradničke i partnerske odnose s lokalnom i regionalnom samoupravom te državnim institucijama te se takav ugled želi i treba zadržati.

HMRR za sada zapošljava dvije osobe - koordinatoricu i programsku suradnicu. Ured HMRR-a je potkapacitiran te sadašnji kapaciteti osiguravaju osnovno funkcioniranje ureda. Stoga, dodatno zapošljavanje bi ojačalo kapacitete i omogućilo bolju podršku i suradnju s članovima, razvoj i obavljanje šireg opsega aktivnosti te veću sposobnost mobiliziranja financijskih sredstava kroz provedbu dodatnih projekata.

9. PROVEDBA I PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA

Provedba Strateškog plana osigurat će se kroz izradu i provedbu Godišnjih operativnih programa i godišnjih financijskih planova, koje usvaja Skupština.

Praćenje provedbe provodit će se analiziranjem ostvarenja Godišnjih operativnih programa te izradom godišnjih i financijskih izvješća, koje utvrđuje Upravni odbor i upućuje Skupštini na usvajanje. Godišnja izvješća o radu (koja uključuju i financijsko izvješće), objavljuju se na mrežnoj stranici HMRR-a.

Upravni odbor, na svojim redovnim sjednicama kroz godinu, kontinuirano prati provedbu aktivnosti utvrđenih godišnjim operativnim i financijskim planovima.

Popis priloga:

Prilog 1. Predstavnici HMRR-a u tijelima i mrežama

Prilog 2. Projekti i podrške

Prilog 3. Financijska projekcija

Prilog 1. Predstavници HMRR-a u tijelima i mrežama

Tijelo	Predstavnik/ica HMRR-a
Evaluacijska radna skupina Programa ruralnog razvoja 2014.-2020 (od 2017.)	<i>Albert Varga</i> / HMRR, član <i>Sanja Krištofić</i> / HMRR-LAG Međimurski doli i bregi, zamjenica
Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. (od 2015.)	<i>Albert Varga</i> / HMRR, član (LAG Srijem) <i>Ivana Čik</i> / HMRR, zamjenica (LAG Vuka-Dunav)
Europski gospodarski i socijalni odbor (od 2013.)	<i>Lidija Pavić-Rogošić</i> / HMRR-ODRAZ, članica <i>Višnja Jelić Mück</i> / HMRR-ODRAZ, zamjenica
Ocjenjivački odbor za ocjenu kvalitete lokalnih razvojnih strategija sufinanciranih kroz Mjeru 19. "Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)" iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. (od 2016.)	<i>Aleksandar Lukić</i> / Hrvatska sekcija ECOVAST-a, HMRR, član; <i>Valerija Kelemen Pepeonik</i> / Hrvatska sekcija ECOVAST-a, HMRR, zamjenica <i>Nikša Božić</i> / Hrvatska sekcija ECOVAST-a, HMRR, član; <i>Jasenska Kranjčević</i> / Hrvatska sekcija ECOVAST-a, HMRR, zamjenica
Horizontalna radna skupina za mlade i demografiju (Povjerenstvo za izradu Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje 2021. -2027.)	<i>Marijana Vidić Poletto</i> / Predstavnica / LAG Zapadna Slavonija, HMRR <i>Ana Smoljak</i> / Zamjena/ HMRR
Radna skupina za mlade u ruralnim i udaljenim područjima Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske (od 2022. godine)	<i>Gabriela Magaš</i> / Predstavnica/ Centar Feniks, HMRR
Povjerenstvo za izradu Prijedloga Pravilnika o provedbi intervencije 77.06. „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. (od siječnja 2023. godine)	<i>Martina Maršić</i> – Predstavnica/HMRR <i>Marina Jurić</i> – zamjenica/HMRR
Povjerenstvo za izradu Pravilnika o Nacionalnoj mreži Zajedničke poljoprivredne politike (od siječnja 2023. godine)	<i>Ivana Žanko</i> (LAG Cetinska krajina) - predstavnica <i>Ivana Čik</i> (LAG Vuka-Dunav) - zamjenica
Odbor za praćenje Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. (od siječnja 2023. godine)	<i>Hrvatska mreža za ruralni razvoj</i> <i>Ivana Čik</i> (LAG Vuka-Dunav) - predstavnica <i>Sven Dorotić</i> (LAG Zrinska gora-Turopolje) - zamjena
Koordinacijsko tijelo sustava prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi – AKIS (od	<i>Mirela Faraguna</i> (LAG Istočna Istra) - predstavnica

23.11.2023.)	<i>Ivana Žanko (LAG Cetinska krajina) - zamjena</i>
Povjerenstvo za izradu Prijedloga Pravilnika o provedbi lokalnih razvojnih strategija unutar intervencije 77.06. „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. (od srpnja 2024. godine)	<i>Martina Maršić (HMRR) Katarina Šumanovac (HMRR)</i>
Tematska radna grupa (TRG) – LEADER/CLLD (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva) – od studenog/prosinca 2024. godine	<i>Verica Mušić (HMRR)-predstavnica Martina Maršić (HMRR)-zamjenica</i>
Tematska radna grupa (TRG) – Žene u ruralnom prostoru (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva) – od studenog/prosinca 2024. godine	<i>Verica Mušić (HMRR)-predstavnica Martina Maršić (HMRR)-zamjenica</i>

Mreža	Predstavnik/ica HMRR-a
Balkanska mreža za ruralni razvoj (od 2014.)	<i>Matija Zamljačanec / HMRR- LAG Izvor Ana Smoljak/ zamjenica HMRR</i>
Nacionalna mreža ZPP-a (od 2012.)	<i>Katarina Šumanovac / HMRR</i>
ELARD - Europska udruga LEADER za ruralni razvoj (od 2011.)	<i>Verica Mušić / HMRR-LAG Šumanovci, zamjenica Katarina Šumanovac / HMRR - zamjenica</i>
PREPARE - Partnerstvo za ruralnu Europu (od 2010.)	<i>Katarina Šumanovac / HMRR</i>

Prilog 2. Ugovoreni projekti i podrške

NAZIV	TRAJANJE	UKLJUČENE ORGANIZACIJE UZ HMRR KAO PARTNERA	FINANCIRANJE
Institucionalna podrška	01.01.2025. – 31.12.2027.	/	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva – 22.400,00 eura godišnje
STEM Generacija	12.03.2025. – 12.03.2027.	- Centar Feniks (nositelj) - LAG Šumanovci - Hrvatski šumarski institut - OŠ Josip Kozarac Soljani - OŠ Ivan Filipović Račinovci - Sveučilište J.J.Strossmayera u Osijeku, FAZOS - Veleučilište Baltazar Zaprešić	Europski socijalni fond plus + Državni proračun RH - 290.626,23 EUR
Farm to fork Academy	16.01.2023. – 15.01.2027.	- Mreža za ruralni razvoj Albanija – nositelj - Mreža za ruralni razvoj Bosne i Hercegovine - Mreža za ruralni razvoj Srbije - Mreža za ruralni razvoj Crne Gore - Mreža za ruralni razvoj Kosovo - Mreža za ruralni razvoj Sjeverne Makedonije	European Commission Support to Regional thematic networks of Civil Society Organizations EuropeAid/174154/DH/ACT/Multi Lot 3: Green and Digital Transition 1,442,183.16 Eura

Prilog 3. Financijska projekcija

Projekcija financijskih sredstava temelji se na kapacitetima i aktivnostima predviđenima ovim Strateškim planom. Mogući izvori financiranja i detaljnije informacije opisane su u točki 8. *Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva.*

Sredstva / godina:	2026.	2027.	2028.
Potrebno za funkcioniranje ureda	40.000,00 EURA Plaće zaposlenima na puno radno vrijeme (2) Rad ureda, hladni pogon	45.000,00 EURA Plaće zaposlenima na puno radno vrijeme (3) Rad ureda, hladni pogon	50.000,00 EURA Plaće zaposlenima na puno radno vrijeme (4) Rad ureda, hladni pogon
Potrebno za provedbu aktivnosti	20.000,00 EURA Programske i projektne aktivnosti, organizacijski razvoj	25.000,00 EURA Programske i projektne aktivnosti, organizacijski razvoj	30.000,00 EURA Programske i projektne aktivnosti, organizacijski razvoj

Strateški plan 2026.-2028. usvojen je na elektronskoj sjednici Skupštine Hrvatske mreže za ruralni razvoj 12. prosinca 2025.

Verica Mušić,
predsjednica